

§ 35

Diariernr: KS-2013/00015

**Interpellation - Barns rätt till trygghet genom
vårdnadsöverflyttningar****Beslut**

Efter ytterligare inlägg av Ulrica Westerlund, Owe Persson, Sven-Olov Edvinsson, Veronica Kerr och Nasser Mosleh **beslutar kommunfullmäktige**

att avsluta överläggningen om interpellationen.

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Ulrica Westerlund (FP)** följande skriftliga interpellation till socialnämndens ordförande:

Ingen har nog undgått att ta del av Aftonbladets viktiga men skrämmande reportageserie om barnen som blev kvar när pappa mördat mamma. Det är barn där föräldrars rättigheter blivit viktigare än barnets behov av en förutsägbar och trygg situation. Att mörda mamma (eller pappa) är inte kriterier nog för att fräntas vårdnaden. När nu både barnrättsorganisationer och riksdagspolitiker reagerat och vill se en förändring så är min förhoppning att de barn som här vittnat om sin situation verkligen inte ska ha gjort det förgäves utan att de ska ha bidragit till en förändring, där barns rättigheter till trygghet blir förstärkt.

Tyvärr är det inte bara barn till mördade föräldrar som lever i otrygghet på grund av att förälders rätt till vårdnad går före barnets rätt till en trygg och förutsägbar livssituation. Det finns föräldrar som vid en familjehemsplacering motsätter sig att barnen får tillgång till det som kan anses det bästa för dem i aktuell situation. Det kan vara bästa möjliga skolgång, stödinsatser från socialtjänst, BUP och annan sjukvård. Vilket försvårar för familjehemsföräldrarna att ge barnet rätt stöd och barnet riskerar att utsättas för situationer som kan få förödande framtida konsekvenser. Genom en vårdnadsöverflyttning till familjehemsföräldrarna slipper de begära tillstånd av förälder eller socialtjänst i dessa vardagsnära frågor. Det skapar självklart bättre förutsättningar för trygghet och förutsägbarhet. Barnet vet var de hör hemma och de nya vårdnadshavarna får ett tydligt vårdnadsansvar.

Tyvärr har detta synsätt inte fått genomslagskraft i alla kommuner. Det finns också fortfarande oklarheter om vilket stöd familjehemmet kan förvänta sig få efter en vårdnadsöverflyttning. Det som blir en fördel för barnet kan upplevas som en nackdel för familjehemmet, vilket åter inte sätter barnets möjlighet och rätt till trygghet i främsta rummet.

Jag vill därför med hänvisning till ovan ställa följande fråga till Socialnämndens ordförande Eva Andersson:

- **Är Umeå kommun en kommun som med stolthet kan säga att man följer lagens intention och genom vårdnadsöverflyttningar bidrar till att stärka placerade barns förutsättningar för en trygg och förutsägbar livssituation och uppväxt?**

Socialnämndens ordförande Eva Andersson (S) lämnat följande skriftliga svar, som läses upp och debatteras av Owe Persson (S):

Aftonbladets reportageserie upprör oss som finns nära barnen och det är bra att Ulrika lyfter frågan för diskussion i fullmäktige.

Socialnämnden har under många år förbättrat arbetet med att stötta utsatta barn och från politiken finns en samlad uppfattning att barnens behov självklart går först. Vi har sedan många år använt oss av BBIC, en utredningsmodell som sätter barnens behov i centrum. Detta innebär inte att vi är nöjda utan arbetet måste hela tiden förbättras och utvecklas utifrån nya kunskaper och rön.

I mina ögon finns ingen ”föräldrarätt” till vårdnad. Föräldrar har ingen självklar rätt till sina barn, däremot finns barnens rätt till ett fungerande föräldraskap men också en rätt till sina ”rötter”.

Att mer rutinmässigt föra över vårdnad är inte möjligt och önskvärt och skapar knappast god kvalitet utan måste grundas på varje barns specifika behov.

Lagen i sig är tvetydig; å ena sidan ska vårdnadsöverflyttning ske för att säkra trygghet och förutsägbarhet och å andra sidan ska socialtjänsten verka för att det finns en god kontakt mellan barnet och de biologiska föräldrarna.

I förarbeten beskrivs att överflyttning inte ska ske om en förälder så långt möjligt hållit kontakt med sina barn. Inte heller om man inte kan säkerställa att familjehemsföräldrarna vill ha en vårdnadsöverflyttning till sig. Efter att tagit del av stort antal utredningar kan jag konstatera att i de fall socialnämnden inte går vidare med vårdnadsöverflyttning handlar det i huvudsak om att familjehemsföräldrarna inte vill detta!

Familjehemsföräldrar och barnet/en tillfrågas alltid.

Många av barnen har stora behov och familjehemmet känner sig inte beredda att ta över hela vårdnadsansvaret. Där måste socialtjänsten bli tydligare att beskriva det fortsatta stödet efter överflyttning.

När det gäller barn/ungdomar vars förälder blivit mördad och eller barnet utsatts för brott av vårdnadshavare har Umeå socialnämnd använt sig av möjligheten att överflytta vårdnaden.

Akut görs LVU placeringar i den typen av situationer om inte föräldern godkänner frivillig placering.

En överflyttning förutsätter naturligtvis att det finns någon att flytta över vårdnaden till.

Sammanfattningsvis, socialnämnden i Umeå arbetar och kommer att fortsätta arbeta med denna fråga.